

hooge Yucca's of Dracaena's, dertig voet hooge boomen van Araucaria imbricata (monkey puzzle), die in Emo-park zelfs rijpe vruchten met kiemkrachtige zaden voortbrengen. Daartegenover staat, dat andere vruchten, b.v. druiven en perziken, in Ierland door gebrek aan warmte niet rijp worden!

De heer **Schulte** toont een fraaie foto van een bastaard tusschen leeuw en Siberischen tijger en vertelt iets uit zijn correspondentie met diverse Directies van Dierentuinen over deze bastaarden.

De Voorzitter sloot daarna de vergadering.

VERSLAG VAN DE VERGADERING OP WOENSDAG 1 SEPT. 1937.

Aanwezig de dames: Th. v. Schaïk en A. Kemp-Dassen, benevens de heeren Jos. Cremers, H. Schmitz S.J., P. Overhage S.J., J. Beckers, Fr. v. Rummelen, D. v. Schaïk, L. Grégoire, M. Mommers, J. Rijk, J. Maessen, L. Grossier, M. Kemp, H. Jongen, J. v. Oppen, Edm. Nyst en G. Waage.

Na de opening krijgt Pater **Schmitz S. J.** het woord.

P. Schmitz deelt mede, dat hij gedurende de laatste weken, begunstigd door het warme zomerweer, in 't park van het Ignatiuscollege te Valkenburg verschillende Phoridensoorten heeft gevangen, die nieuw zijn voor de fauna van Limburg en Nederland.

1. *Conicera schnittmanni* Schmitz, een der kleinste soorten van het genus, werd in beide geslachten aangetroffen.

2. *Triphleba (Pseudostenophora) crassinervis* Strobl, een ♂, 26. Aug. '37, mag wel een bijzonder gelukkige vondst genoemd worden, aangezien het ♂ dezer soort nog onbekend was. Strobl beschreef zijn exemplaar uit Stiermarken weliswaar als ♂, maar het is feitelijk een ♀ (zie Schmitz, Die von P. G. Strobl beschriebenen Phoridenarten, in: Ent. Meddelelser Vol. 14 1924 p. 217). Behalve deze holotype is alleen maar een ♀ bekend, dat uit het Saargebied afkomstig is.

3. *Megaselia* (s. str.) *latipalpis* Schmitz. Spr. heeft reeds lang een *Megaselia* ♀ in zijn collectie, dat van alle andere Europeesche soorten van het subgenus *Megaselia* s. str. door de eigenaardige vorm van 't achterlijfsuiteinde afwijkt. De terminalia (segment 7—10) vormen n.l. een donkerbruin gekleurden schijnbaar ongeleden en verhardden kegel. Volgens zijn overige kenmerken, afgezien van de niet verbreedde palpen, kan het wel het ♀ van *latipalpis* zijn, maar zeker was dit niet. Op 9 Aug. l.l. nu vond spr. dit diertje tegelijk met een *Megaselia latipalpis* ♂ in zijn net. Aan de samenhangigheid van de twee geslachten kan derhalve redelijker wijze niet meer getwijfeld worden. De verbreedde palpen van het ♂ zijn blijkbaar een secundair sexueel verschil.

Ook het totnogtoe onbekende wijfje van *Megaselia stigmatica* Schmitz is eindelijk gevonden, 12 Aug. l.l. Of het uiterst kleine diertje, dat nog geen 1 mm lengte bereikt, de enorm vergroote

abdominaalstigmata van het ♂ bezit, zou alleen door maceratie zeker uitgemaakt kunnen worden. Voorloopig bestaat het vermoeden, dat het niet het geval is.

De **Voorzitter** toont een insectendoosje, waarin door hem een aantal voorwerpen, de biologie van *Megachile* betreffende, is bijeengebracht. Deze bij maakt gangen o.a. in hout. Deze worden bekleed met bladstukjes. In de aldus bekleede gangen legt het wijfje haar eieren. Telkens wordt één ei en wat voedsel afgesloten door een dekseltje, gemaakt van bladstukjes. De heer **Waage** zegt, dat de larven, voor 't verpoppen, steeds zich met den kop richten naar den uitgang.

Hoe weten deze larven, waar de uitgang is? Sommige onderzoekers hebben gemeend, dat de larven zich oriënteren naar den kant, vanwaar de buitenlucht binnentreedt (**Nielsen**). De oplossing schijnt te zijn, dat de larven bij haar verpoping de richting voor het keeren van den kop naar den nestingang in den convex-concaven vorm van den scheidingswand der cellen vinden. (**Haverhorst**). In de Lev. Natuur, Jaarg. XLII, Afl. 2, komt een aardig artikel voor van den heer **Walrecht** over dit onderwerp, waarnaar we de belangstellenden verwijzen.

Op de vraag, hoe de dieren, die uit de eerst gelegde eieren komen en dus eerder hun metamorfose afsluiten, uit den gang kunnen komen, waarin de later ontwikkelde stadia nog liggen, antwoordt spr. 't volgende. Sommigen meenden, dat de meer naar den uitgang liggende dieren zich onder invloed van meerdere zuurstoftoetreding sneller ontwikkelen, dan de eerder ontstane dieren, achterin den gang. Fabre meent opgemerkt te hebben, dat uit de eerst gelegde eieren ♀♀, uit de meer naar den uitgang liggende, dus later gelegde eieren, ♂♂ komen. Deze nu hebben een korteren ontwikkelingstijd nodig en kunnen dus reeds uit zijn, als de ♀♀ uitkomen.

De heer **Mommers** zegt, dat hij 't bouwen van zoo'n gang heeft waargenomen in een eenigszins vermolmden appeltak. Hij heeft zich er over verwonderd, hoe snel dit in zijn werk gaat en hij vraagt zich af, of er inderdaad zoo veel tijdverschil is tusschen de momenten, dat 't eerste en laatste ei wordt gelegd.

De heer **Beckers** toont een exemplaar van *Ergates faber* L. Deze groote kever werd door den Burgemeester van Elsloo, den heer Eussen, gevangen, 's avonds om half tien op 15 Aug. l.l. te Elsloo. Deze kever is nieuw voor de Nederlandsche fauna! In Midden- en Zuid Europa komt het dier op verschillende pijnboomsoorten voor en schijnt gewoon te zijn in Les Landes op Pinus maritima. De Noordelijkste vindplaats is Stora Karlsö bij Gottland.

De **Voorzitter** toont een gal op een braamtakje, verwerkt door *Diastrophus rubi*. De heer **Waage** zegt, dat van Zimmerman in 1936 een publicatie is verschenen, *) waarin deze onderzoeker mededeelt, dat hij in knoppen van planten, door galverwekkende insecten aangetast, een hoog auxinegehalte heeft aangetroffen. Dit wekt 't vermoeden,

dat bij 't totstand komen van misvormingen tengevolge van galverwekkende organismen groeistoffen een rol spelen. Of hierbij 't galverwekkende organisme zelf groeistoffen aan de plant geeft, of dat het de groeistofvorming van de plant stimuleert, is nog niet bekend. Belangwekkend is de vraag, of door behandeling met groeistoffen, kunstmatig gallen kunnen worden verwekt.

De heer v. Schaik toont een fasciatie van *Oenothera biennis*; de heer v. Oppen zegt, dat hij in den Mammothsdien, die op 't kerkhof van Maastricht staat, slaapnesten heeft gevonden van boomloopers.

De heer Grégoire zag op de O. helling van den St. Pietersberg één bloeiend, doch nogal erg gehavend exempl. van *Verbascum Lychnitis*, var. *album* Mill. (witte melige toorts). Er is echter zaad gevormd, zoodat hoop bestaat, dat deze zich ter plaatse kan handhaven.

Vlak erbij groeiden eenige exemplaren van *Calamintha officinalis* (Bergsteentijm), *Satureja calamintha*, alsook van *Knautia arvensis*, var. *integrifolia*. Deze laatste groeit ook op de Westelijke helling van den St. Pietersberg, waar ook nog steeds *Carlina vulgaris* (Driedistel) voorkomt.

Genista tinctoria (Verfbrem) is hier echter langzamerhand aan 't verdwijnen sedert den bouw van het complex volkswoningen langs den Mergelweg.

De heer v. Rummelen schenkt voor de bibliotheek een Geologische kaart van Limburg, bewerkt door hem, benevens Erläuterungen zur geol. Uebersichtskarte und des angrenzenden Niederl. Gebietes. Beide komen voor in „Wort- und Sachgeographie Südost-Niederlands und der umliegenden Gebiete“ von Dr. Win. Roukens. Het doel was verband te zoeken tusschen bodemsoort en morphologischen bouw van 't landschap en dialect.

De Voorzitter vertelt, dat de huisbokkever, *Hylotrupes bajulus*, volgens 'n publicatie van Franzke, zeer veel schade doet aan houtwerk in Lubeck en Hamburg. Terwijl vroeger wel eens schade werd geconstateerd, veroorzaakt door dezen kever, constateert Franzke nu „eine Massenhafte Verbreitung“ van *H. bajulus* in deze streken. 36 % der onderzochte gebouwen bleken aangetast. Ten zuiden van de lijn Kiel-Neumünster-Wilster zelfs 53 %. Hij spreekt dan ook van een plaag, die groote afmetingen dreigt aan te nemen in geheel Deutschland. In 1928, no. 2 van ons Maandblad, wees Pater Schmitz op de schade door deze kever aangericht aan houten palen der Stroomverkoopmaatschappij in Limburg.

Nadat een exemplaar van de Hennepnetel, *Galeopsis Tetrahit*, was getoond, vertelt de heer Waage over deze plant het volgende. In genetisch opzicht is deze plant een zeer merkwaardig organisme, n.l. een tetraploïde bastaard van *G. speciosa* en *G. pubescens*. We hebben hier te doen met een geval van constant worden van een bastaard door verdubbeling van het diploïde aantal chromosomen. Meerdere gevallen hiervan zijn bekend. De oorspronkelijke bastaard brengt diploïde geslachtscellen voort, zoodat de F_2 generatie tetraploïd is. Een tetraploïd organisme kan ook langs ongeslacht-

telijken weg nog ontstaan uit een diploïden, sterielen bastaard. Zoo is *Primula Kewensis* (tetraploïd) ontstaan door vegetatieve vermenigvuldiging van den bastaard (diploïd) van *P. verticillata* en *P. floribunda*.

De heer Beckers vraagt, of dergelijk ontdekkingen niet vernietigend zijn voor de *Oenothera*-onderzoekingen van de Vries, daar dus aangetoond is, dat door kruising nieuwe soorten kunnen ontstaan. De heer Waage zegt, dat we, 1^e het *Oenothera*-probleem los moeten zien van de mutatiehypothese, daar we buiten de *Oenothera*-mutanten, talloze andere mutanten kennen; 2^e als vast staat, dat door kruising nieuwe soorten ontstaan kunnen, neemt dit niet weg, dat ook op andere wijzen dit zelfde kan plaats vinden.

Te half negen sluit de Voorzitter de vergadering.

*) W. A. Zimmermann 1936. Untersuchungen über die räumliche u. zeitliche Verteilung des Wuchsstoffes bei Bäumen. Zeitschr. f. Bot. 30, S. 209—252.

ÜBER EINE NEUE RASSE DER CICINDELA HYBRIDA L. AUS PORTUGAL.

Von Walther Horn, Berlin-Dahlem,
mit 4 Figuren.

Cicindela hybrida silvaticoides m. (nov. subsp.): differt a subsp. *lusitanica* Mandl magnitudine majore, fronte interoculari antice impressione angusta transversa levissima instructa; pronoti lateribus semper rectis (numquam curvatis), superficie tota minus subtiliter rugulosa; elytris totis paullo grossius sparsiusque punctatis, fascia media minus descendente marginemque versus abrupte angustata, lunula apicali valde reducta: aut tota valde tenui aut macula apicali antica perparva maculaqua apicali posteriore (suturali) omnino deficientibus. — Long. ♂ $13\frac{3}{4}$ — $14\frac{1}{4}$ mm, ♀ 15 mm (sine labro).

2 ♂♂, 1 ♀ per Dom. C. van Volxem in Lusitania meridionali (Sagres!) multos ante annos collecta: 1 ♂ in Museo Belgico, 1 ♂♀ in collectione mea.

Die neue Rasse ist im Durchschnitt erheblich grösser als subsp. *lusitanica*. Ihre Mittelbinde erinnert etwas an jene schweizer *riparia*-Exemplare, bei welchen die Binde nach dem Rande zu verkürzt ist. Die Farbe der Oberseite ist rötlich-bräunlich. Die Reduktion der Spitzenzeichnung ist ganz absonderlich: Bei meinem ♂♀ ist von der Lunula nur der sehr stark verkleinerte apikal-Fleck übrig geblieben; bei dem ♂ im Brüsseler Museum ist zwar die apikal-Lunula erhalten, aber sie ist ganz ausserordentlich verdünnt-reduziert. Der vordere Rand der Oberlippe zeigt bei den 2 ♂♂ (vom Rand etwas entfernt) 6, der des ♀ 8 (fixierte Haare tragende) Grübchen. Die 2 ♂♂ zeigen vorn auf der Stirn zwischen den Augen eine deutliche Querfurchen, welche beim ♀ (ob Zufall?) nur ganz verloschen angedeutet ist. Das Pronotum ist bei